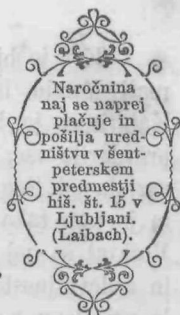

Izhaja 1. dné
v mesecu in
veljá za vse
leto 2 gl. 40 k.
za pol leta
1 gl. 20 kr.
Po pošti: za
vse leto 2 gl.
60 kr., za pol
leta 1 gl. 30kr.

VERTEC.

Naročnina
naj se naprej
plačuje in
pošilja ured-
ništvu v šent-
peterskem
predmestji
hiš. št. 15 v
Ljubljani.
(Laibach).

Časopis s podobami za slovensko mladost.

Štev. 10.

V Ljubljani 1. oktobra 1872.

Leto II.

rehev polno vrečo
Na vertu sem nabral,
Pa pridnim je otrokom
V igračo bom razdal.

Le čujte! ropotajo,
Kot bili bi živi;
Zdaj k meni se vstopite
Vsak kôpo jih dobi.

O r e h i.

Iz terde kdor lupine
Bo jederca pobral,
Orehov mu še drugih
Po verhu bodem dal.

Zatorej le hitite
Orehe urno trét',
Da z vreče drugo kôpo
Dobili bote spet.

P. Gros.

Blaga hčérka.

Katarinki so oče umerli, ko je bila komaj tri leta stara. Ta velika zguba je njeno pobožno mater hudo zadela, kajti odslej so morali za dušni in telesni blagor svoje hčérke sami skrbeti. Vendar pa dobra mati niso obupali, marveč iskali so tolažbe v pravej kerščanski veri. Sklenili so vse svoje moči le v to obrniti, da bi svojo edino hčérko prav po kerščanski odgojili. Imeli so majhno posestvo v vasí in zraven malo mirovino, katero jim je dajala soseska iz hvaležnosti do njih ranjkega moža, ki je bil učitelj v fari. Vse to ni veliko verglo, a vendar je bilo zadosti za njih zmerne potrebe.

Katarinka je bila z lepimi čednostmi in blagimi čutili jako nadarjena. Mati so jo z vso marljivostjo vzrejevali in k vsemu dobremu napeljevali. Zato je pa tudi Katarinka rasla in napredovala v veliko veselje svoje matere.

Skerbna mati so dobro vedeli, da prava izreja obstoji le na kerščanskej podlagi; zategadelj so svojej hčérki že zgodaj vcepili pravo pobožnost, bogaboječnost in ljubezen do bližnjega v njeno mlado serece. Niso je pa učili le z besedo, ampak kazali so jej vse to z lastnim izgledom. Zato so pa mati tudi kmalu dočakali dober sad svojega marljivega prizadevanja. Mnogokrat so videli, kako je njih hčérka svoj kruhek, ki so jej ga za kosilce dali, razdelila med otroke ubogega soseda.

Ker je bila Katarinka tudi drugače bistra in umna deklica, so njena mati kmalu imeli podpornico, katerej so marsikatero delo lahko izročili. Katarinka je bila sicer jako zgovorna deklica, a vendar je poprej dobro prevdarjala vse, kaj bode govorila; najraje se je s svojo ljubo materjo pogovarjala od Boga in njegovih dobrot. Vsaki dan je šla z materjo v cerkev in je tam tako pobožno molila, da je bila vsem otrokom v spodbudo in zgled. Večkrat so jej mati rekli: „Človek, kateri v posvetnem veselji svojo srečo in zadovoljnost išče, zida na pesek. Prava sreča in pravo veselje najde se le pri Bogu v samoti.“ In Katarinka je materi prijazno odgovorila: „Oj mati! kar mi vi pravite, tega sem se že večkrat prepričala tudi jaz, čeravno sem še majhna in mlada.“

Kakor je pa delo brez molitve prazno, ravno tako ne bi bilo prav, ako bi človek samo molil in nič ne delal. Vsak stan ima svoje delo in svoja opravila. Svetniki vseh stoletij so veliko molili, pa so tudi radi delali. Tudi v tem so dobra mati svojo dolžnost storili. Učili so svojo hčerko v različnih ženskih delih in Katarinka se je kmalu v vsem prav dobro izurila. Vsaki dan je zgodaj vstajala, opravila je svojo jutranjo molitev, in potem je šla na delo.

Tako ste nekaj let mati in hči živele v tihej samoti. Nekega dne rečejo mati Katarinki: „Ljuba hčerka! v glavnem mestu imam strijca, brata svojega rajnega očeta. Večkrat so mi rajni oče pripovedovali od njega, da je bil tergovec in se je še mlad podal z nekim tovaršem čez morje v daljno Indijo; več o njem mi niso znali povedati, ker strijc ni nikoli iz Indije pisal. Pred kakimi šestimi leti pa sem brala v nekem časopisu, da si je strijc v Indiji veliko premoženja pridobil in se je povernil zopet domu v glavno mesto, kjer želi preživeti svoje zadnje dni in v miru uživati sad svoje pridnosti. Želela sem, da bi videla in poznala strijca. Pisala in naznanila mu sem, da sem edino jaz še živa izmed naše rodovine, ker vsi drugi so že davno pomerli; al strijc mi merzlo odpiše, da me ne želi poznati, ker tudi njega v mladih njegovih letih ni hotel nobeden poznati izmed sorodnikov. Ta odgovor me je jako razžalil, ker sem iz njega povzela, da si strijc berž ko ne misli, da jaz od njega pomoči iščem; pa hvala Bogu! toliko že imam, da moreve živeti, več si pa ne želim niti za sebe niti za tebe. Iz tega namena mu tudi nisem pisala več. Pred kratkem pa sem dobila list v katerem se strijc izgovarja in me prosi, da bi mu ne zamerila za tako razžaljivi odgovor. Med drugim mi piše, da pri vsem svojem obilnem premoženju se vendar ne čuti srečnega, ker mora kot nadležen starček sam živeti med tujimi ljudmi, in to še zdaj, ko bi v svojej bolehnosti najbolj potreboval kakega dobrega in postrežljivega prijatelja. Dalje mi pravi, da razun mene in tebe res nima nobenega žlahtnika več na svetu, pa da bi mu bilo zelo všeč, ako bi hotle me dve k njemu priti, da bi z nama vred preživel svoje zadnje dni. Tudi pravi, da mu bode to najboljša tolažba, da mu sem odpuštila, ako ga bom ubogala in se s teboj k njemu preselila.“

Ko mati svojej hčerki to strijčevo voljo razodenejo, čakajo kaj bode Katarinka nato rekla. Čeravno je bila Katarinka še le dvanajst let stara,

vendar je znala že marsikaj dobro prevdariti in večkrat svojej materi dobro svetovati.

Katarinka se tega, kar so jej mati pripovedovali zelo prestraši. Dozdaj je bila le samote vajena, v katerej je preživela svoja otročja leta. In to priljubljeno samoto, iz katere si ni nikamor želela, morala bi zdaj tako naglo zapustiti in zameniti s posvetnim hrupom velikega mesta. — To tedaj Katarinki ni bilo prav po volji. Ker pa vendar ni nikoli svojej materi navskriž govorila, se tudi zdaj v njih voljo vdá in pravi: „Ljuba mati! vselej sem se vaše volji podverгла, ker sem vedela, da mi le dobro želite; zato je tudi zdaj storite, kakor spoznate, da je najbolj prav in dobro za naji.“

Ko mati iz njenega žalostnega odgovora spoznajo, da Katarinka ne gre rada v mesto, rečejo jej tako-le: „Veseli me, da si tako pohlevnega serca in me tako ljubiš; vendar vidim neko otožnost na tvojem obličji, iz katere posnamem, da ti samota bolj dopade nego bliščeči svet. Pa ne boj se, ljuba moja, tudi v mestu človek lahko lepo živi in Bogu služi, ako le hoče. Mojemu strijcu pomagati v njegovej starosti, pa je vendar nama dolžnost. Če bi se tudi samo zarad te dolžnosti preselile v mesto, bilo bi Bogu naše dejanje ljubo in prijetno. On, kateremu se vsaki dan priporočujeve, bo tudi v mestu za naji skerbel in naji varoval.“

Še tisti dan so pisali mati svojemu strijcu, da bodo iz ljubezni do njega, kot do brata svojega rajnega očeta, v kakih štirinajstih dneh prišli s svojo Katarinko k njemu.

Teh štirinajst dni je kmalu preteklo. Bilo je sicer te dni veliko pospravljanja in pripravljanja za odhod, pa Katarinka si je vendar vsaki dan toliko časa vzela, da je šla v cerkev in se tam še posebno materi božjej priporočevala. Večkrat je molila: „O dobra in milostiva Marija! Varhinja nedolžnih! tvojemu varstvu se priporočim. Vodi me in stoj mi vedno na strani, da ostanem tvoja zvesta hči, da ohranim čistost serca, in da svoje matere in svojega strijca nikdar ne razžalim.“ — Tudi ubožčke in bolnike, katerim je večkrat kaj podelila, obiskala je pred odhodom in se od njih za vselej poslovila.

Približal se je dan odhoda. Na dvorišči že stoji čeden voz, v katerem ste se imele peljati v mesto; v malej hišici in zunaj pred vratmi je stala cela trôpa ljudi, starčkov in otrok, ki so prišli, da se poslové od dobrih svojih prijateljic, s katerima so v najlepšem miru in zložnosti živeli. Kako ganljivo je bilo videti toliko solznih soseščanov, ki so ju k slovesu poljubovali, jima svoje zveste, žuljave roke podajali in ju blagrováli.

Zdaj se vsedete v voz. Še enkrat: „Ostanite z Bogom, dragi soseščani! Bog vas vódi in varuj!“ — in voz odderdra ter odpelje dva draga biserja iz srečne — tihe doline v hrup in šunder velikega mesta. To je pa bila volja božja, da bi luč njunega lepega življenja tudi v serca popačenih mestjanov segla in je vnela za Boga.

Pripeljale ste se v mesto. Ko Katarinka pervikrat zagleda visoka in krasna poslopja in toliko mergoljenje ljudi ter čuje ropotanje in rožljanje dirjajočih konj in vozov, vzdihne žalostno in pravi: „Oj ljuba mati, kam

prideve? tukaj gotovo ne bove tako srečne, kakor sve bile v naši samoti.“ — „Zaupaj le v Boga, ljuba hčerka“ rečejo mati, in ne bodi tako žalostna, da ne boš žalila starega strijca. Če nama ne bode mogoče prav živeti, bove se še zmiraj lahko nazaj povernile.“

Na dvorišči velike hiše ustavi voznik konje. Dva strijčeva služabnika prideta k vozu pomagati materi in hčeri iz voza, ter ju peljeta po prostornem mostovžu in skozi lepo ozaljšano dvorano v sobo bolehnega strijca. Ko stopite noter, vgledate sivega starčka sedeti na mehkem stolu. Mati in hči se mu spodobno priklonite in ga prav prijazno pozdravite. Tudi strije ju prijazno pozdravi in ker se ne more vzdigniti iz stola, reče jima z vidnim veseljem: „Stopite bližej, dragi moji, da vaju pritiskem na svoje serce. Jaz sem vajin strijc. Rad bi vama šel na proti, al huda kostna bolezen mi ne pusti. Al si mi tudi odpustila, predraga stričnica?“

Mati primejo strijca za roko, poljubijo ga in pravijo: „Kaj bi vam, dragi strijc, ne odpustila? Vsaj nam še solnce v sovraštvu zaiti ne sme!“

„Jaz sem pač malo maral za svojo srečo, ko vaji že takrat nisem vzel k sebi, ko si mi prvič pisala,“ nadaljuje zdaj strijc. „Hotel sem vaji potem sam obiskati, pa prišla je nesrečna bolezen, katera me še zdaj ne pusti iz hiše. Vem, da mi boste z vso ljubeznijo stregle v mojej nadlogi ter mi tako pomagale, da bom lože prenašal svoje bolečine. Opomniti pa vaji moram, da me hude bolečine večkrat storé nejevoljnega in čmernega; tedaj vaji prosim, da bi imele o takih priložnostih poterpljenje z vašim blizu osemdeset let starim strijcem. Storil bom, kar bode mogoče, da boste imele pri meni vesele in zadovoljne dni.“

„Ljubi strijc!“ rečejo Katarinkina mati, „vam streči in vam vaše bolečine lajšati, to je najina sveta dolžnost; zato sve pa tudi prišle k vam. Storile bove rade vse, kar koli boste želeli; ljubezen prenese vse.“

Pri teh besedah se starčku vternejo solze veselja iz oči, prijazno pogleda obé in vzdihne: „Oj sam sem bil kriv, da te blagi duši že poprej nisem vzel k sebi!“ Potem pozvoni in Jera, njegova stara in poštena oskerbnica, stopi v sobo. Glej Jera! reče strijc „tukaj ti izročim dve moji stričnici; pokaži jima stanico v katerej bote stanovale. Povej pa tudi vsem mojim služabnikom, da naj ju tako spoštujejo kakor mene, in jima bodo v vsem pokorni tako, kakor meni samemu. Mlado Katarinko ti pa še posebno priporočim, kot prihodnjo prijateljico, katero moraš varovati kot svoje lastno oko.“

Ko stopite mati in hči za nju pripravljeno sobo in vidite vse stene obložene z dragotinami in vse polno najlepše hišne oprave, težko se jima zdi po domu in Katarinka reče žalostno svojej materi: „Glejte, ljuba mati! ali je to sreča bogatinov? Za prazen, minljivi lišp pač ni vredno zameniti tihe samote, katero smo imele v naši tihej dolini med prostimi ljudmi. Ko bi me dolžnost in ljubezen ne vezala na strijca, precej bi se podala nazaj v samotno in mirno dolino.“

„Tudi jaz sem te misli ljuba hči,“ pravijo mati, „pa ljubezen in zaupanje našega strijca nama ukazuje, da ostanave zdaj tukaj. Kakor brat

mojega rajnkega moža, ima tako rekoč tudi pravico tirjati od naju, da ga na stare dni v njegovih britkostih tolažive in mu olajšujeve njegove bolečine. Lepa čednost za človeka pa je gotova ta, da poterpežljivo in voljno prevzame, kar mu ljubi Bog naloži.“

„Ne bom tožila, ljuba mati,“ reče Katarinka, „ker so strije gotovo dober človek, kar sem spoznala že iz tega, ker so naji tako ljubeznivo sprejeli in so tako odkritoserčno spoznali vam storjeno krivico. Rada je bom poslušala in jim vse storila, kar mi bodo ukazali.“

„Prav tako!“ pravijo mati, „pozabive zdaj preteklost. Prevzele sve dolžnosti, katere moreve spolnovati. Tudi tukaj v sredi hrumečega sveta lahko pobožno živive in svojemu bližnjemu pomagave, ako le hočeve. Zapujave le vedno na Boga, on nama bode vse prav obrnil.“

Kmalu ste se mati in hči prepričale, da je tudi strije pobožen kristijan, pa da tudi on samoto bolj ljubi, kakor posvetni hrup. Le poredkoma ga je kak prijatelj obiskal. Najraje se je s svojima stričnicama pomenkoval in jima svoje skušnje na širokem morji in po daljnem svetu pripovedoval. Kmalu ste se mu obé zarad svojih lepih čednost tako prikupile, da brez nju živeti ni mogel. O zimskih večerih so vsi trije najraje sedeli v izbi, kjer je Katarinka strijcu in materi kaj lepega brala iz spodbudljivih in podučnih knjig, ali jima pa zapela kako veselo pesmico, h katerej so njena mati na glasovir igrali.

Vsled ljubeznjive postrežbe svojih stričnic je sivi starček kmalu okreval; njegov duh se je zopet oživel in kmalu se je boljšega in čverstejšega čutil. V takih prijetnih in sladkih urah se je večkrat zamislil v svoja mlada leta ter tako pozabil vse nadloge svoje starosti.

Nekega večera, ko je Katarinka svojemu strijcu neko mično povest prebrala, oberne se starček k njej rekoč: „Ljuba Katarinka! meni se zdi, da se ti ne čutiš srečna v mojej hiši. Vem sicer, da me ljubiš in mi marljivo strežeš, da bi olajšala moj žalostni bolelni stan; vendar pa mislim, da tebe žene neka skrivna želja nazaj v samoto, kjer si preživela svoja srečna otroška leta. Povej mi, ali ni res tako? Govori odkritoserčno!“ „Dragi strije!“ reče Katarinka, „res je, da sem doma živela prav srečno in zadovoljno; pa tudi tukaj sem rada. Mati so mi rekli, da vi, kakor najin strije, imate vso pravico tirjati od naji, da vam v vašej starosti polajšujeve težave. Kar so mati rekli, to mislim, mi tudi Bog ukazuje. Bila bi pa tudi jaz jako nehvaležna, ko bi se pri vas, ki me tako radi imate, ne čutila srečna. Imam le nekaj drugega, kar mi teži moje serce. Rada vam hočem tudi razodeti svoje želje, ker vem, da ste mi iz serca dobri. Moja mati so mi večkrat pripovedovali, da je v velikih mestih v sredi bogatinov tudi veliko število ubožcev in siromakov, kateri so v velikih potrebah in dostikrat prav hudo stradajo. Učili so me tudi, da je vsakega kristjana dolžnost takim siromakom pomagati, kar sem doma tudi vselej spolnovala, kolikor so mi dopustili naši dohodki. Tukaj pri vas pa imam vsega v velikej obilnosti, a vendar še nisem imela priložnosti, da bi bila revežem kaj podelila. To je edino, kar me dela žalostno in me vleče nazaj v samoto.“

Strije jo je zvestó poslušal in naposled jej je rekel: „Mislim sem, da tvoje serce popolnoma poznam, ljuba deklica! ali zdaj vidim, da mi je bila do zdaj ena najlepših tvojih čednosti prikrita. Vedi pa, preljuba moja, da tukaj v mestu je v tej zadevi vse drugače nego na kmetih. Tukaj ne gređó reveži nikoli po hišah prositi, kajti marsikaterega poštenega ubožca je sram beračevati; zategadelj je v vsakem mestu ubožna hiša, v kateri stanujejo siromaki, ki od mestnih prebivalcev dobivajo živež in obleko. Ker je pa Bogu najbolj dopadljivo, ako revežem pomagamo na tihem, dajem jaz svoji zvesti oskerbnici Jeri vsaki mesec 20 goldinarjev, h katerim tudi ona nekaj prihranjenih denarjev priloži in je potem med najbolj ubožne reveže razdeli. Da boš tudi ti mogla revežem pomagati, dal bom odslej tudi tebi vsaki mesec 20 goldinarjev, da je povoljno razdeliš med ubožčke. Bodi pa previdna in poslušaj skušeno Jero, katera vse siromake prav dobro pozna, da ne boš novcev delila med nepotrebne lenuhe in potepuhe.“

Katarinka poljubi strijcu roko in pravi: „Dragi strije! Bog vam obilo poverni vašo blagodušnost, s katero mi toliko veselja delate.“

Strije jej pa reče: „Blaga Katarinka! zato jaz nobene zahvale ne potrebujem od tebe. Štejem se le srečnega, da mi tvoja miloserenost daje priložnost, da morem to, kar mi je Bog po svoji milosti podelil, deliti z ubogimi.“

Katarinka je vsaki dan vstala prav zgodaj in je šla po svoji stari navadi v cerkev, potem je pa obiskala kakega bolnika ali kakega drugega reveža, katerega je oskerbovala z denarjem in obleko. Povsod jo je spremljevala dobra in usmiljena Jera.

(Dalje prihodnjič.)

Dete pri mertvaškem odru matere.

(Poleg F. K.)

Zakaj predraga mamica
Na odru tu ležiš?
Tako terđó, tako tihó,
Zakaj, zakaj tu spiš?

Ročice, ki me vsak večer
Blagoslovile so,
So danes skupaj sklenjene,
Zakaj, zakaj takó?

Molcé tud tvoje ustice,
Ki vselej, k'dar je mrak
Napočil, so mi pravile
Kakó je Bogec blag.

Očesce čulo nad menoj
Je zmiraj tak zvestó;
Zakaj ga zdaj zapiraš mi,
Ko gledam te ljubó:

In kaj še pravijo ljudjé?
Da proč te odnesó,
Za vselej na mertvaški vert! —
Kaj pa bo tam s tabó?

In če boš res od tukaj šla
Saboj me vzemi tjé!
Al mar me boš zapústila?
Oj mamica, nè, nè!

F. Žetina.

Ogibaj se slabih tovaršev.

Tinče berž po kosilu peté odnese in gre s svojimi tovarši pohajkovat. Kmalu pridejo do sosedovega verta, v katerem je bila hruška polna kakor brinje. Veje so visele čez ograjo na cesto. Neporedni fantalini začnó berž pobirati kamenje in je metati na drevo. Hruške so ropotale po tleh kakor toča. Sosed, ki je bil na vertu in videl, kaj delajo hudobni fantalini, skoči čez prelaz z veliko palico v roki. Ko ga

vgledajo malopridni otroci, poberejo berž vsak svoja kopita in bežé, kolikor le morejo. Tinče je bil najmanjši in ni mogel dohajati svojih tovaršev. Sosed ga zgrabi za vratnik in prav terdo derži. Tinče prosi in vpije iz celega gerla! „Jaz kamenja na drevo nisem lučal! Verjemite mi sosed, da ga res nisem!“ Pa vse ni nič pomagalo; sosed Tinčeta prav dobro našeska in še le potem izpusti.

Jokaje pride Tinče domu in toži svojemu očetu: „Jaz kamenja zares nisem lučal, pa tudi nobene hruške nisem pobral.“

„Vendar se ti je prav zgodilo,“ rečejo oče; „zakaj pa nisi doma ostal in si šel s takimi tovarši, od katerih veš, da niso veliko prida?“ „Nisem vedel ne, da bodo šli sadje klatit“ izgovarja se Tinče. „Ako tega nisi vedel pa bi bil peté odnesel takrat, ko si videl, da so malopridneži začeli kamenje pobirati in je na drevo lučati. Ko bi bil ti precej peté pobral in bi ne bil gledal svojih tovaršev, bi te sosed gotovo ne bil vjel in te tudi ne bil natepel. Zapomni si besede, ki pravijo: Kdor s hudobneži okrog hodi, nikoli veliko vreden ni, pa tudi s hudobneži večkrat kazen terpi. Zapomni si pa tudi izrek, ki pravi:

Hudobne družbe vari se
V nevarnost lahko spravi te.“

Limbar in roža.

(Prilika.)

Rumeno solnce je jelo ravno zahajati in pozlačeni oblaki na modrem večernem nebu razsvetljevali so cvetlične gredice na vertu marljivega vertnika. Prijetni vetrič se je igral z zelenimi listi in napetimi popki rožnega germa. Tikoma rože, kraljice vseh cvetlic, stal je limbar, ki se je to leto pervikrat pripravljajl k cvetji, in katerega lepi beli cvet je bil še zavit v zunanje cvetno ogrinjalo.

Vertnikova hčerka Rozika je imela limbar in rožo čez vse druge cvetlice neizmerno rada. Vsaki dan je hodila na vert, z lastno roko jima je rahljala zemljo, prilivala vode in zatirala škodljive gosenice, da ne bi steblic in zelenega listja objedle. Gledala je marljivo, da ne bi vihar ali kaka ploha polomila, ali prevelika vročina posušila njenih preljubljenih cvetlic.

Rumeno solnce se je že davno odpeljalo v zatop in na vzhodu pomoli izza gostega lesovja mesec svoje blede lice, ter razsvetli s svojim čarobnim svitom temno zemljo. Vsa природа miruje in počiva, le svitile kresničice letajo in veršé po cvetji in germovji kakor zlate zvezdice, ter marsikatero cvetlico probude iz njenega sladkega spanja, da pogleda iz zelenega ogrinjalca in razvije svoje praznično oblačilce.

Probudil se je tudi limbar, zelena čaša se je odperla in prikaže se snegobeli cvet iz katerega puhti vonjavna sapica, kakor ob času Abelnovega darú, proti nebu. In glej! iz nežnega venčiča se prikaže lepa, čarokrasna vila, ziblje se na snego-belem limbarjevem cvetu, potem se prijazno priklone k rožnemu germu in dotakne se s svojim perstom dremajočega popka.

Tudi ta se probudi iz sladkih svojih sanj, odpre čašo, in glej! iz srede duhtečega venčiča pomoli druga krasnolična vila svojo glavico.

„Da si mi zdrava, da si mi zdrava, ljubeznjiva sestra!“ pozdravljate se vili. „Ali je tudi tebi Rozika, zala vertnikova hčerka, tako marljivo stregla, ko si še sladko spala zavita v zeleno ogrinjalice? Oj tako blaga deklica, ki je s tolikim veseljem skerbela za naju, mora gotovo biti tudi s svojimi bratci in drugimi ljudmi ravno tako dobra in ljubeznjiva. To je zares plemenita deklica in je tudi najine ljubezni vredna. Pojdive hitro k njej, da jej pokaževe svojo hvaležnost za toliko ljubezen in skerb.“ — —

* * *

„Mati!“ reče Rozika drugi dan, ko so se otroci posedli okoli mize, da dobijo zajterk, „meni se je nocoj nekaj posebno lepega sanjalo. Kmalu, ko sem bila zaspala, slišala sem, kako nekdo prav tiho skozi duri v mojo izbo stopi. Pogledam okrog sebe in vidim pri svojej postelji dva preljubeznjiva angeljčka, eden je bil v dolgej snegobelej in drugi v lepej rudečej obleki. Oba sta imela zeleno krilce na ledjih. Vsaki posebej se mi približa, prijazno se mi prikloni in me poljubi na usta, lice in čelo. O kako sladki so bili ti poljubci! — Potem se mi zahvaljujeta, da sem tako marljivo skerbela za njih cvetlice na vertu, katere so se ravnokar razcvetele.“

„Zeló sem se zavzela in hotla sem ju uprašati, kdo da sta, al ona položita svojo nežno roko na mojo glavo in me blagoslovita; potem mi tiho in veselo šepneta na uho, da ste vili mojega limbarja in rožnega germa, kjer ste do zdaj prebivale.“

„Vsa srečna in vesela rekla sem, da mi je jako ljubo in drago, da ste se mi v tako lepej podobi prikazale. Vili ste mi pa rekly, da naj bodem tudi zanaprej še tako dobra, ljubeznjiva in prijazna, pa da bom ravno tako krasna, kakor ste oni. To rekši zginile ste izpred mojih oči in jaz sem se — probudila.“

Mati, bratje in sestre so se čudili tej lepej sanji dobre Rozike. Berž po zajterku gredo na vert in zares najdejo limbar in rožo v najlepšem cvetji.

* * *

Rozika je ostala po želji cvetličnih vil zmiraj dobra, prijazna in prav ljubeznjiva deklica. Ne le da je svoje cvetlice gorko ljubila in pridno za-nje skerbela, temveč ljubila je tudi vse ljudi in je posebno skerbela za reveže in druge nadložne ubožčke; tolažila jih je in jim pomagala, kolikor in kedar je le mogla. Ko je bila Rozika že stara ženica, vsi so je ravno tako radi imeli, kakor takrat, ko je bila še majhna deklica in povsod so jo imenovali svojega dobrega angelja.

(Iz hervškega.)

Svet po vnanjem sodi.

Judovsko ljudstvo je imelo Boga za svojega kralja in najvišega glavarja. Ker pa Boga niso videli, postali so nezadovoljni ter so tirjali od višega duhovna Samuela, naj jim dá kakega vidnega kralja, kakor ga imajo druga ljudstva. Samuel jim izvoli Savla iz rodú Benjamina. Bil je ta zeló lep, čverst in visok mladeneč; za glavo je bil višji od vseh drugih ljudi. Toda bil je brez posebne imenitnosti in nizkega stanú. Knezi in velikaši izmed ljudstva so se ga izogibali, priprosto ljudstvo pa, ki rado gleda na vnanji blišč, je reklo: „Kako bo neki ta naš kralj, kako nas bo varoval in sovražnikov rešil?“

Ravno tako, kakor Savlu, in le še hujše se je godilo, ko je prišel Kristus na svet. Veliko sto let so posebno Judje pričakovali Zveličarja ter so Boga prosili, naj jim ga pošlje. In prišel je. Spoznali so sicer, da Kristus premaga vse preroke po svetosti, modrosti in čudežih. Pa ker je prišel brez vsega šuma in hrupa na ta revni svet, ponižen, ubog, miren in pohleven; ker je bil iz ubožne in neimenitne družine, čeravno kraljevega rodú: zatoraj so mu bogatini in veljaki obračali herbet, priprosti in surovi ljudjé so pa vpili: „Križaj ga, križaj ga!“ ko jim je Pilat pokazal obljubljenega Mesija.

Glejte otroci, takošen je navadni svet še zmiraj bil, in takošen je še zdaj. Svet le prerad po vnanjem sodi, in skoraj prav ima naš slovenski pesnik, ki pravi, da le petica dá imé sloveče, in da človek toliko velja, kar plača. Zatoraj ne iščite si posvetne hvale in časti, temveč delajte dobro in varujte se hudega.

F. Rup.

Veselje v jeseni.

Kdo je pač med vami, ljubi otročiči, da bi ne bil vesel preljube jeseni. Čeravno se že narava v tem času svojemu mertvilu nagiblje, vendar ima še marsikaj, kar človeško sercé razveseljuje. Kar je v človeškem življenji moška dôba ostarelih ljudi, to je v naravi jesen. V moškej dôbi uživaš, kar si si v mladosti s pridnostjo in težavo pridobil. Ako je bila tvoja mladost srečna, in nisi v mladosti zlatega časa zamudil,

potem boš v moškej dôbi srečen in boš veselo užival plod svojega težavnega in večletnega delovanja.

Glejte, ljubi otroci, ravno tako je v jeseni. Priden delavec, ako ni v spomladi in poletji zamudil zlatega časa, ako je pridno delal in sejal, užival bode obilne darove božje narave.

I kdo bi se pač ne veselil prijazne jeseni. Dnevi so sicer že krajši in hladnejši, ravno tako kakor dnevi v priletnej dôbi človeškega življenja, pa vendar se radujemo polnih, s sladkim sadjem ovenčanih dreves, polnih grozdov na zelenih in prijaznih brajdah. Le pogledjte, otroci! kako se svetijo verhovi daljnih goric. Trôpa ljudi gre vriskaje in prepevaje v goro.

Resnobno in zadovoljno koraka pred družino stari gospodar, opertav nese brento in vesel pogleduje za seboj mlade ljudi, berhke mladenče in zdrave deklice. Prišel je veseli čas tergatve, čas pridelka zlate kapljice.

Pač je to najveselejši čas, kedar moramo v vinograd, da pobereemo rumeno in sladko grozdje, katerega se šibijo terte privezane na kolje. Le pogledjte tam vesele deklice, kako zadovoljno hodijo s kablico v roki od terte do terte, od grozda do grozda. Ali vidite, kako veselo podaja Micika svojo kablico, ki je napolnjena z najlepšimi grozdi in kako oprezno stopa stari Martin z napolnjeno brento? Migov Joža je pa tudi prav marljiv, ker že ves predpoldne gnjede in stiska lepe rumene jagode, da se v curkih cedí sladki mošt v veliko kad, kakor plačilo za njegov težki trud!

Iz mošta postane pozneje krepčalno vino. Zares veliko bogastvo in neskončno modrost božjo nam prikazuje narava v majhnih grozdovih jagodicah! Čiste kakor kristal nam je predstavlja narava v različnih bojah, njihov sôk nam daje sladkost in krepi naše telo, ako ga zmerno uživamo. Slabemu otroku vlijejo oče nekoliko kapljic dobrega vina na vodo in kmalu se močnejšega čuti; starček pa še celó delati ne more, preden ne izpije kozarec dobre vinske kapljice.

Tudi Bog sam je odlikoval sladko kapljico grozdovih jagodic. Kristus, sin božji, je spremenil vinsko kapljico v svojo presveto kri in nam s tem zapustil spomin, ki se vsaki dan pred našimi očmi obhaja.

Otroci! kedarkoli grozdje uživata, in kedarkoli tvinsko kapljico vidite ali jo zavžijete, spomnite se na preveliko milost božjo in hvalite Gospoda, katerega modrost je skrita v majhnej jagodi sladkega grozda.

Otroške igre.

(Spisuje J. L.)

Telovadne igre na prostem.

1. Živi plot.*)

Kakih 30 enako velikih in čverstih dečkov se vstopi v krog ali kolobar; sprejmejo se terdno z rokami pod pasho, ter potem roke na persih sklenejo s perstmi. Dva druga dečka predstavljata, eden vjetnika drugi oproščevalca. Vjetnik se vstopi v kolobar, iz katerega skuša uiti; oproščevalc mu pomaga od zunaj. Svoj namen najlože dosežeta tako, da se spravita oba nad kakega slabjšega dečka, katerega prime eden za roki, drugi za nogi tako, da se vjetnik more vèn zmuzati. Dečki v kolobarji, ki so tako rekoč živ plot, zabranjujejo to s tem, da se tišče vkup in pri vsakej nevarnosti hrabro zakrivajo vsako luknjo s svojim životom.

2. Pes in mačka.

Ta igra je sploh znana. Kakih 20—30 dečkov ali deklie se vstopi v kolobar ter se sprejmejo z rokami. V kolobarji stoji mačka, zunaj kroga pa pes; t. j. dva dečka pod tema imenoma. Pes mora mačko vjeti; toda dečki v krogu mu zabranjujejo v kolobar, ako je namreč mačka v krogu; ako je mačka zunaj kroga zabranjujejo mu z rokami, da ne more v kolobar. Mački pa pusté prosti vhod kamorkoli se jej poljubi. Igra je končana, kedar pes mačko vjame. Ko se to zgodi, treba je izbrati zopet nov par za psa in mačko.

3. Kruh ek.

Igralci se vstopijo poredoma v versto drug za drugim deržaje se z rokami. Eden izmed njih se vstopi nekoliko korakov vstran in predstavlja kupca. Pervi v versti na enem konci je pek, zadnji pa kruhek. Kupec stopi zdaj k peku ter zahteva kruha. Ta mu odgovori: Zadej na peči je, idi po njega. Kupec to stori; a med tem časom zbeži kruhek po drugej strani in se postavi od spredej za peka. Kupec pa ima nalogo, da sme smukniti pod rokami igralcev ter prijeti bežeči kruhek. Ako kupec na ta način kruhek vjame, mora kruhek postati kupec in ta postane za peka. Ako pa kupec ne vjame kruhka, mora še dalje hoditi po drugi kruhek, in to tako dolgo, da ga vjame.

*) Imenoslovje teh iger posneto je večidel po nemškem, iz katerega jezika so po večem tudi poslovenjene. Ako čast. čitatelji vedó da národna imena tem igram, naj je blagovoljno naznanijo vredništvu „Verteca.“

4. Kača.

Pri tej igri je treba mnogo igralcev, kolikor več, toliko boljše. Vsi igralci se vstopijo v versto in se z rokami sprimejo. Igralec na enem konci je kačja glava, igralec na drugem konci pa njen rep. Kača se mora zdaj v rep ugrizniti, t. j. prvi igralec, kateremu vsi drugi z rokami zvezani sledé, mora zadnjega igralca doleteti.

5. Lonec.

Lonec razbijati — to je menda že sploh znana igra. Igralec z zavezanimi očmi ima namreč nalogo, da s palico v roki razbije lonec, ki je postavljen v kakej določeni daljavi, katero je poprej natanko premeril s stopinjami in sicer z odpertimi očmi. Preden nastopi svojo pot do lonca (piskra), mora se poprej trikrat na mestu okrog zaverteti. — Ako se mu posreči, da ubije lonec, dobi za nagrado kako majhno darilce.

6. Lov.

Pri tej igri je treba lepe trate in to toliko večje, kolikor več je igralcev. Prostor za lov se omeji s tolikimi v tla vtaknjenimi količi ali šibicami kolikor je igralcev. Količi morajo biti po 10—20 korakov narazen. K vsakemu količu se vstopi po en igralec. Eden izmed njih je prostovoljno ali po žrebanji postavljen za lovca, ki lovi druge, bežeče od količa do količa. Pri količih stoječih se ne sme dotakniti; ako je pa kateri zasačen na prostem — toda čez mejo ven ne sme nihče — postane ta lovec in opravlja to isto, kar prejšni.

7. Slepa miš.

Sploh znana igrice. Na omejenem prostoru na kakej trati zavežejo se enemu oči, ki mora druge loviti. Kdor je vlovljen, postane nova slepa miš. Ta igra se da tudi po zimi v hiši prav dobro izpeljati.

8. Slepa miš s palico.

Igralci se vstopijo v kolobar, deržeči se z rokami. V krog se vstopi igralec, kateremu se oči terdno zavežejo in palica v roke dá. Igralci se nekaterikrat okoli pomaknejo, da spremené svoje prejšno stanje. Slepa miš s palico zakliče zdaj: „Stoj“ in pri tej priči morajo vsi obstati. Ta se nato s palico k enemu bliža in se ga hoče dotakniti; nedotaknivši se ga z rokami, hoče ga zdaj po glasu spoznati ter zahteva od njega glas „m“. Trikrat ga sme tako vprašati; ako ga po glasu „m“ spozna, rešen je in imenovani postane potem slepa miš. Drugače se pa mora igra zopet iz nova pričeti.

L a b u d.

Jožek je šel z materjo, ki so nesli v grajščino surovo maslo na prodaj. Pod lepim grajskim vertom je v dolini velika voda, ki jej pravijo bajer ali ribnjak. V tej vodi so plavale velike tice plavarice, ki so imele ko sneg belo perje in nekako rumenkasto-rudeč kljun, in so vrat na vse strani zvijale. Jožek vpraša mater: „Mati, ali veste, kako je imé tem lepim živalicam?“

Mati. To so labudi, lepe plavarice, ki je imajo tú za lepoto. Grajska kuharica mi je enkrat veliko pripovedovala o teh živalih, toda ne verjamem jej vsega. Djala je, da bi nam labudi veliko znali povedati, ko bi mogli govoriti, ker oni imajo veliko pameti in dobro srcé. Toliko je pa res, da so te živali kaj lepe in zraven prav snažne in tihe, ker le malokdaj se oglásé s svojim močnim glasom. Nekteri celó terdijo, da so labudi mutasti kakor ribe. Labudi se redé s koreninami, s semenjem, s červi, s povodnimi zažekami; rib pa ne jedó; tudi dočakajo visoko starost. Večkrat sem tudi videla, kako zeló radi imajo labudi svoje mlade. O hladnih dnevih nosi labudka svoje mlade na herbtu, in je pokriva s peroti, da plavajo kakor bi bili v čolnu.

Jožek. Morda je pa res, da je labud bolj pametna tica od drugih plavaric.

Mati. Tega ne vem; to pa se lahko posnema, da tiste živali, ki imajo lepo, žlahno podobo, imajo berž ko ne tudi lepše in žlahnejše znotranje življenje.

Bog delí stvarém moči,
Kakor njemu prav se zdí.

A. P.

R m a n.

Danes, preljubi moji, pokazati vam hočem zopet eno rastlino, katera stoji večkrat v celih verstah po njivskih ozárah in ob cestah. Pa tudi po pašnikih in travnikih je te cvetlice vse polno. Le oglejte si jo. Rman (*Achillea Millefólium*) se pravi tej rastlini. Koreniko ima vejnato, ki poganja več k višku stoječih volnato-kosmatih steblic, katerih vsako ima na verhu po več cvetnih koškov, ki so pa jako majhni. Listi so suličasti; cvetje je belo. Ta rastlina vzraste pol do poldruega čevlja visoka in cvetè meseca julija noter do jeseni.

Rman prištevamo k onim rastlinam, ki dajejo živini dobro in tečno kermo. Posebno ovce ga rade jedó, pa tudi vsakej drugej živini dobro tekne, ako je še mlad in pomešan s kako drugo klajo. Prav je tedaj, da ga mnogo raste po naših pašnikih in senožetih.

T.

Razne stvari.

Drobtine.

(Razlika pri pisanji.) Evropejci pišemo od leve na desno, Židje od desne na levo, Kinezi pa pišejo od zgoraj navzdol.

(Dober odgovor.) Kaj je boljše: vino z vodo ali voda z vinom? — Odgovor: Boljša je voda z vinom, ker voda z vinom se popravi, a vino z vodo se le pokvari.

(Slavjani) so velik narod, ki šteje dandanes čez 80 milijonov duš. K Slavjanom spadajo Rusi, Poljaki, Čehi, Slovenci, Bolgari, Serbi in Hèrvati.

Čebelica in deček.

Neki deček, kateri je po vertu rad popravljal, kar je bilo v neredu, pride nekega dne blizo čebelnjaka in glej! — čebelica se zaleti va-nj in ga piči. „Ti prederzna spaka,“ pravi deček, „ravno véeraj sem očeta opomnil, da so ti dali jesti, drugače morala bi stradati, ali pa še celó lakote poginiti, a zdaj me za mojo dobroto še pičiš?“

Čebelica se oglasi in pravi: „Ali ne veš, da svet dobro s hudim povračuje!“

Š. Punčah.

Kratkočasnice.

* Pri spraševanju vpraša učitelj nekega učenca pri četrtej prošnji v očenašu, zakaj prosimo za vsa k danji kruh, pa ne raje precej za ves teden, mesec ali celo leto? „Zato ker nam bi kruh lahko splenil“ odgovori učenec.

* Neki mestjan kaže svojemu prijatelju lepo cesarsko poslopje ter pravi: „Le poglej, na ravno tem mestu je stal pred več leti mlin, ki ga je veter gônil.“ „Vse mogoče“ reče nato uni, „kajti jaz še zdaj čutim veter pihati.“

* Učitelj vpraša nekega učenca: „Koliko si star?“ — „„Ne vem“““ odgovori učenec, „„to le moja rajnka mati vedó.““

* „Kje stanujejo gospod fajmošter?“ vpraša neki imeniten gospod malega dečka, ki se je igral na cesti. „„V farovži“““ odgovori deček.

* „Kruh je pa prav dober“ reče France svojej materi, ki mu so dali velik kos kruha. „„Dober je dober“““ rečejo mati „„al še boljši je tisti, ki nam ga daje.““ — „Kaj? še boljši!“ začudi se France, „jaz bi ga vendar enkrat rad enmalo pokusil.“

* „Če boš v vojski umerl“ rečejo oče svojemu sinu „odpiši mi berž, ko boš umerl, da bova vedela jaz in tvoja mati.“ — „„Kako bom pa pisal, če bom mertev“““ vpraša sin. Nò pa zdaj precej pismo napiši, da si mertev, in ko boš umerl, boš pismo kar na pošto oddal““ odgovore oče. J. K.

* Nek duhoven so vprašali učenca iz šole gredé: „No, povej mi, kako se pa pišeš?“ „S peresom na papir“ odreže se učenec.

* Neki brezvernež vpraša poštenega kmečkega dečka: „Fanté! ako mi poveš, kje je Bog, dam ti sreberno dvajsetico.“ — „Nò ako mi pa vi poveste, kje Boga ni, dal vam bodem pa jaz dve dvajsetici,“ odreže se modri deček.

Skakalnica.

(Priobčil A. Jurinec.)

Tam,	bi-	na,	Pri-	je	Tam,	ro-	ča.
Kranj-	mor-	se,	kjer	ta-	ni,	vi-	ma.
stra	kjer	Slav-	va	vé.	na	ri-	Ko-
ci,	ca	ži-	kal-	ske	de-	do-	bi
ce	Sa-	dek-	re,	Dra-	Pod-	li	ljo-
i-	Sem	te	ski.	že-	Med	hri-	jaz
va	li-	de-	šta-	ven-	Kjer	gor-	ca,
V	no	Slo-	če,	jan-	jer-	ka	med

(Rešitev in imena reševalcev v prihodnjem listu.)

Pametnice.

* Mnogo več prijateljev zgubimo po dobrotah, nego si jih s hvaležnostjo pridobimo.

* Naše življenje je rósna kaplja, ki visi na sivej skali in pred solčnim vzhodom v morje pade.

* Preteklost naj ti bode vedno zvesta prijateljica za prihodnost.

* V grobu počiva nova in lepša jutranja zarja.

* Ako želiš samega sebe poznati, preglej, kakošne misli so ti najljubše.

* Samo to se dá zboljšati, kar se spozná, da je napačno.

Zastavice.

1) Pridem nenadoma, umerjem precej po porodu in potem pride nekdo za meno, ki naredi veliko hruma. Kaj praviš, kdo sem?

2) Kateri sluga sedi s klobukom na glavi pred svojim gospodom?

3) Kaj vidiš samo enkrat v enej minuti, dvakrat v vsakem trenutku in le enkrat v večnosti?

(Uganjke zastavic v prihodnjem listu.)

Nekaj za kratek čas.

Plavajoča šivanka.

Vzemi poln kozarec vode; potem vzemi s suhimi prstmi suho šivanko in položi jo vodoravno (horizontalno) prav na lahko na poveršje vode takó, da bode ostri konec (špica) in uho šivanke naenkrat padlo na vodo in prepričal se bodeš, da šivanka ne bode utonila, ampak obrnila se bode večkrat okrog, naposled pa bo z enim koncem kazaje naravnost proti severju, dalj časa ležala na poveršji vode.

Rešitev skakalnice, zabavnih nalog in uganjke zastavic v 9. listu „Verteca.“

Rešitev skakalnice:

Al več kje rajši se dobè?
Po krajcarjih se pride tjé,
Saj komur krajcarja ni mar,
Ni nikdar rajšnu gospodar.
Veš, kod se v siromaštvo gre?
Skoz hiše s smreko znamenjane!
V njih sladko vince točijo,
In nove kvarte hranijo.

Prav so jo rešili: Gg. F. Juh, Sv. Ivanski; J. Kožlin v Biljani in gospodičina Matilda Tomšič v Trebnem.

Rešitev zabavnih nalog:

- 1) 13,212.
- 2) Štej tako-le: 9krat 8 je 72, in 7 je 79, in 6 je 85, in 5 je 90, in 4 je 94, in 3 je 97, in 2 je 99, in 1 je 100.
- 3) 101, 69, 1691, 1961, 136631 i.t.d.

Nalogo 1) je prav rešil: J. Kožlin v Biljani.

Uganjke zastavic:

1) Zagrinjalo, sveča in soba. 2) Kedar gre v peč. 3) Nikoli. 4) Ker vsakega človeka nagovoré.

Lanjski „Vertec“ terdo vezan se dobiva pri bukvarjih Jan. Giontini-tu in R. Mihelač-u v Ljubljani po 2 gl. 50 krajc. Priporočamo ga posebno za šolske knjižnice.